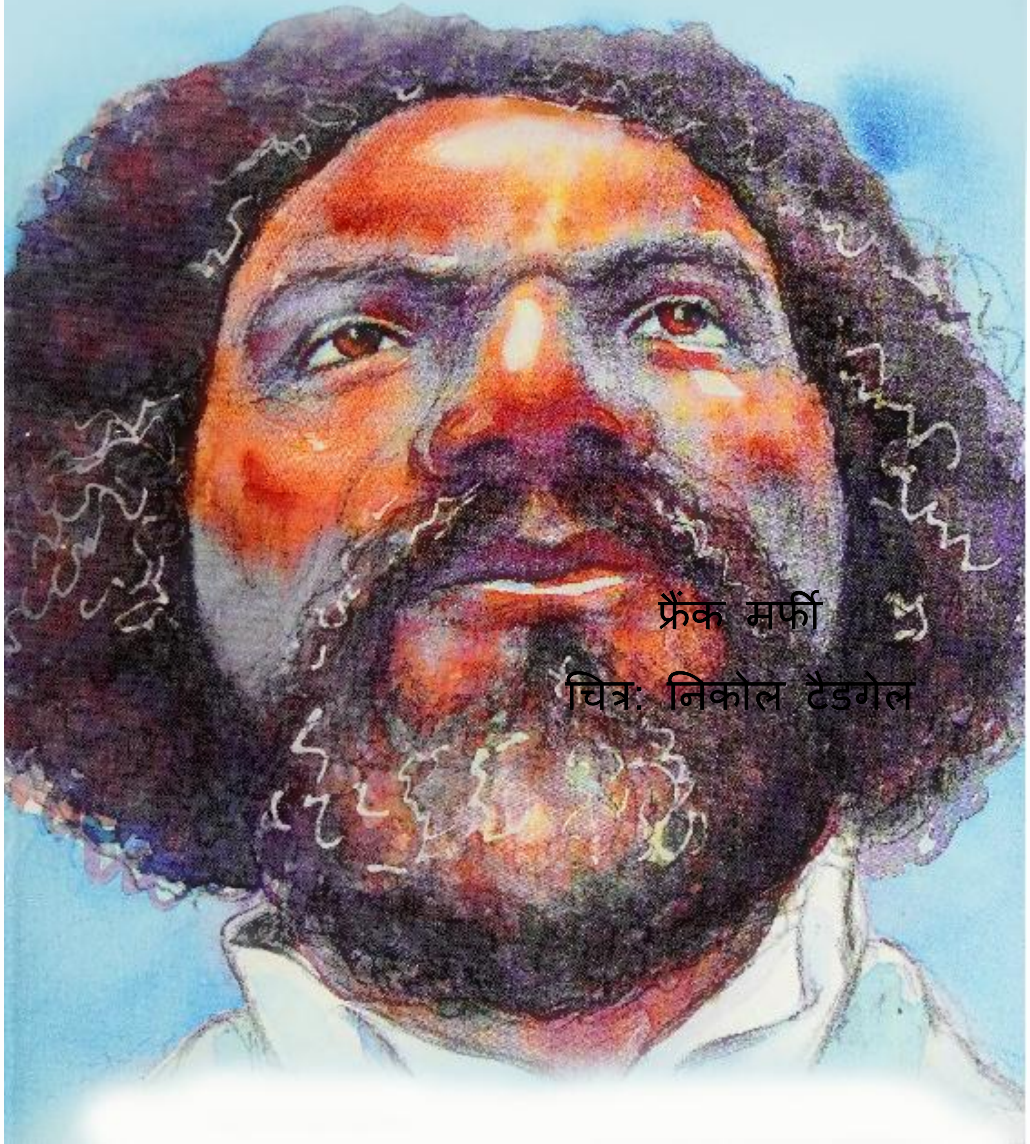
फ्रेडरिक डगलस

न्यायाचा आवाज, स्वातंत्र्याचा आवाज

फ्रैंक मर्फी, मराठी: अश्विनी बर्वे

फ्रैंक मर्फी
चित्र: निकोल टैडगेल

फ्रेडरिक डगलस

न्यायाचा आवाज़, स्वातंत्र्याचा आवाज

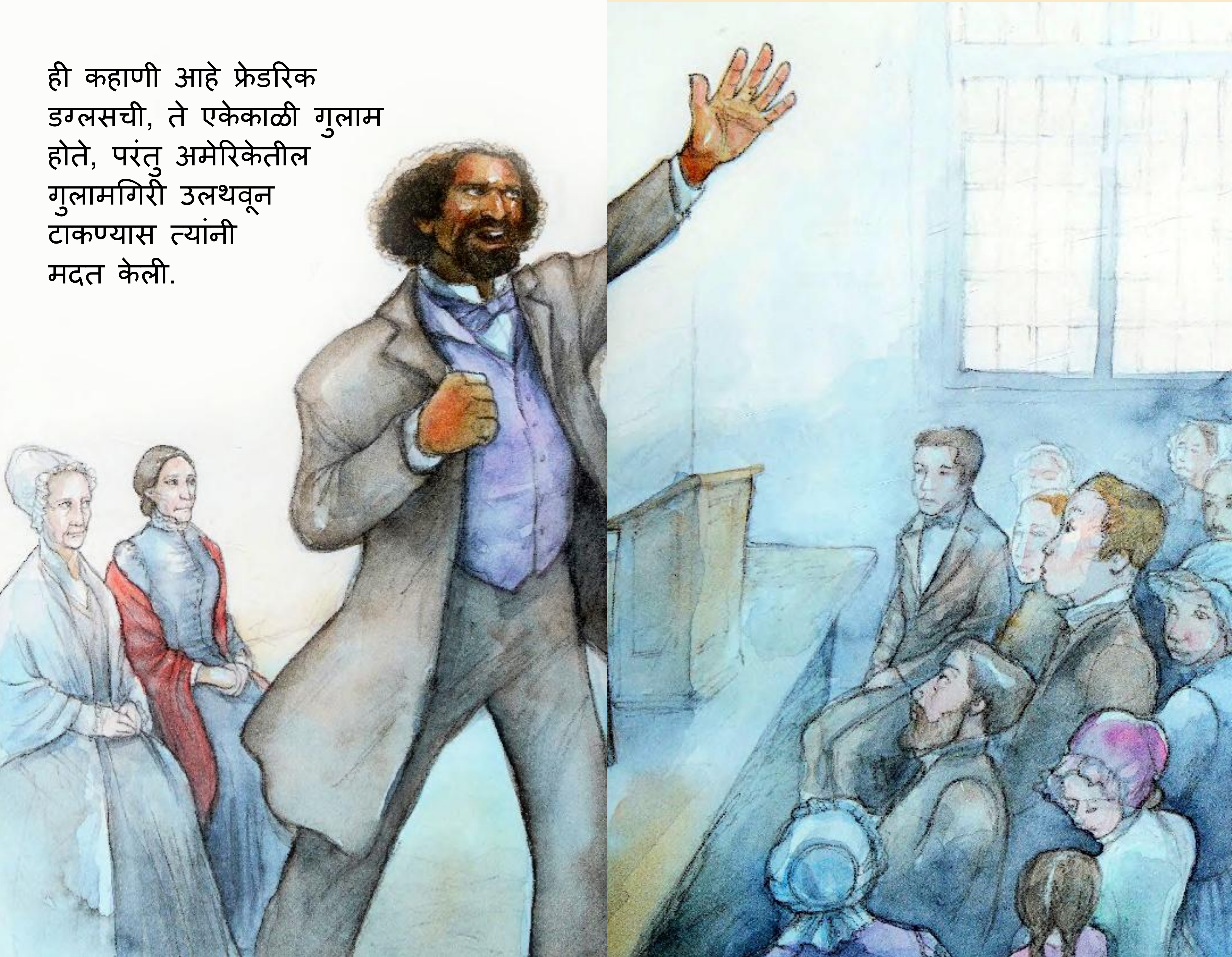

फ्रैंक मर्फी

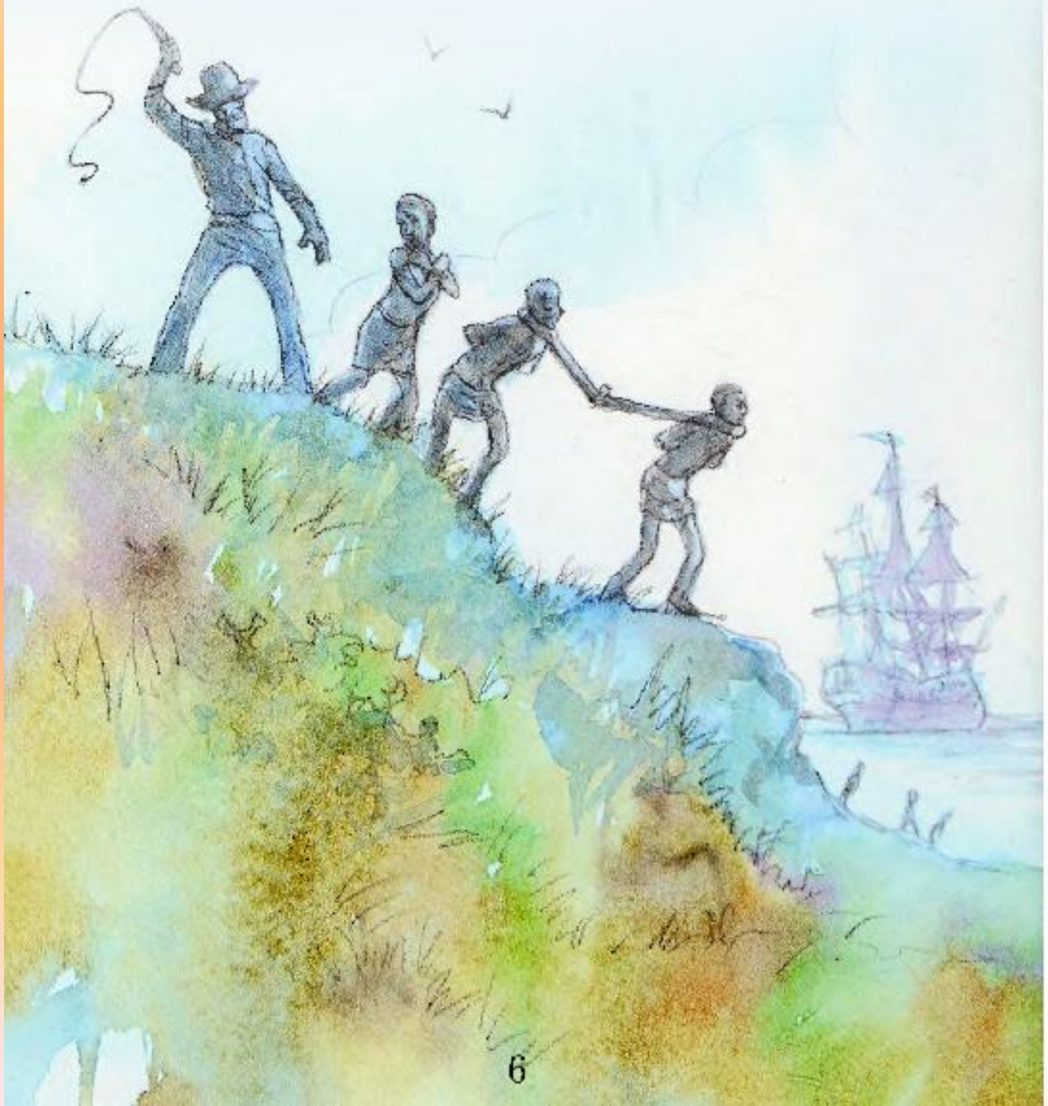
चित्र: निकोल टैडगेल

मराठी: अश्विनी बर्वे

ही कहाणी आहे फ्रेडरिक
डग्लसची, ते एकेकाळी गुलाम
होते, परंतु अमेरिकेतील
गुलामगिरी उलथवून
टाकण्यास त्यांनी
मदत केली.

१६०० च्या दशकाच्या सुरुवातीला, काही गोरे लोक विविध आफ्रिकन देशांमधून अपहरण केलेल्या काळ्या लोकांना विकत घेऊन अमेरिकेत आणत होते.

ते क्रूर होते.या गोऱ्या लोकांनी आफ्रिकन लोकांना इतर गोऱ्या लोकांसाठी काम करण्यासाठी विकले.गोरे लोक त्यांना त्यांची मालमत्ता मानत होते आणि त्यांच्या कामासाठी त्यांना काहीही पैसे देत नव्हते.याला "गुलामगिरी" म्हणतात.

फ्रेडरिक डग्लसची आई हॅरिएट बेली यांचा जन्म गुलामगिरीत झाला होता. याचा अर्थ फ्रेडरिकचा जन्मही गुलामगिरीत झाला होता.

फ्रेडरिकच्या मालकाने त्याला त्याचा नेमका वाढदिवस सांगितला नाही. फ्रेडरिकला वाटले की त्याचा जन्म १८१७ मध्ये झाला असेल.

अनेक गुलाम मालकांनी गुलाम कुटुंबांना एकत्र ठेवणे आवश्यक मानले नाही. फ्रेडरिक त्याच्या आईसोबत राहत नव्हता. तो त्याच्या आयुष्यात तिला फक्त काही वेळा भेटला.

एके दिवशी, फ्रेडरिकला एका महिलेने अनुचित शिक्षा दिली. जी स्वतः गुलाम होती. तिने त्याला अन्न देण्यास नकार दिला.

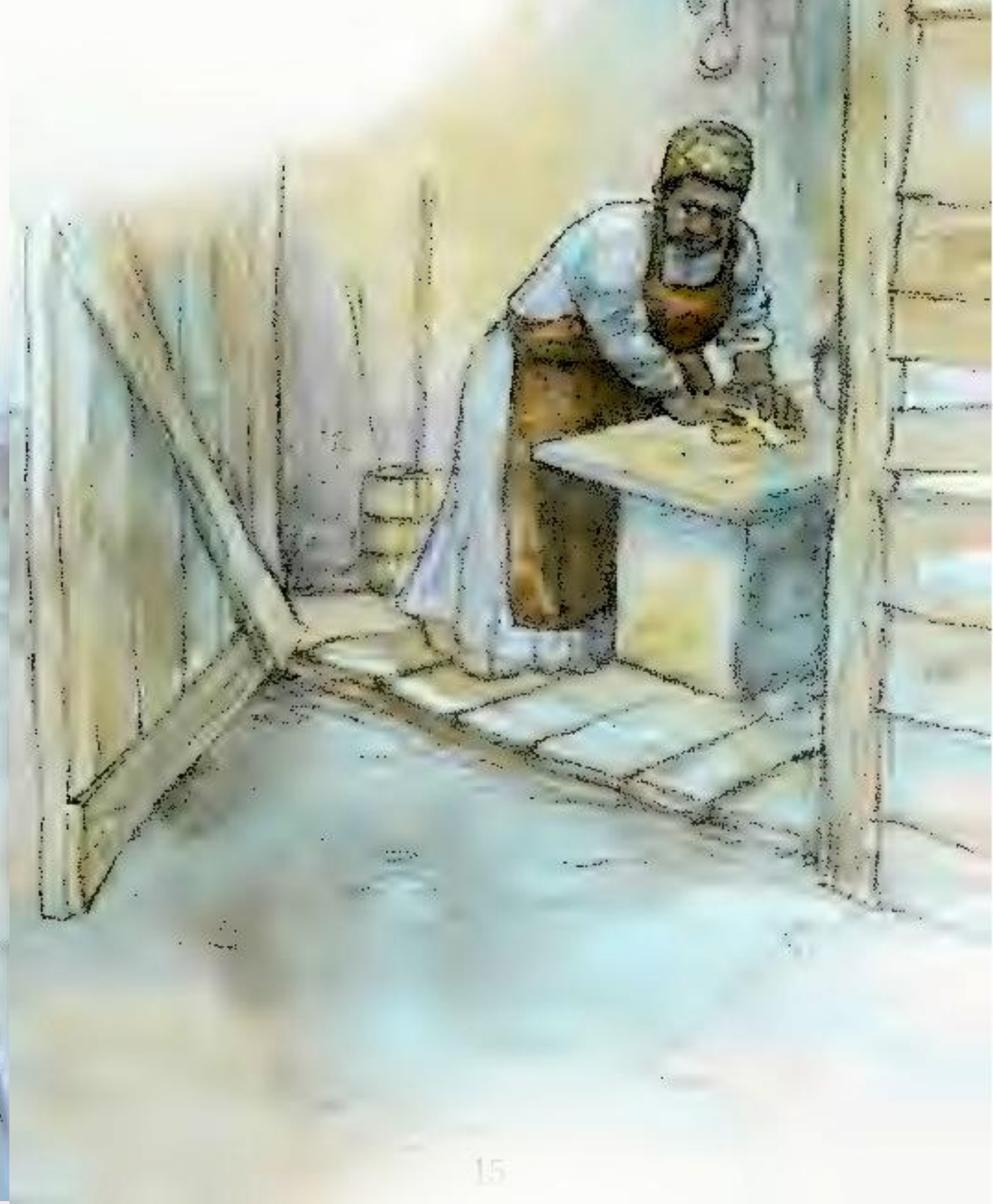
त्या रात्री फ्रेडरिकची आई आली.
ती तिच्या मुलाला भेटण्यासाठी
बारा मैल चालत आली होती.
तिने तिच्या मुलासाठी हृदयाच्या
आकाराचा केक आणला होता.
जो तिने स्वतः तयार केला होता.

जेव्हा आईने पाहिले की त्या महिलेने तिच्या मुलाशी वाईट वागणूक दिली आहे, तेव्हा तिला खूप राग आला.

आईने त्या महिलेला फटकारले आणि पुन्हा कधीही त्याला अशी शिक्षा देऊ नको असे सांगितले.

गुलामांना लिहायला आणि वाचायला शिकण्यास मनाई होती. पण फ्रेडरिकच्या गुलाम मालकाच्या पत्नीने त्याला वर्णमाला शिकवली. ती त्याला वाचायला शिकवू लागली.

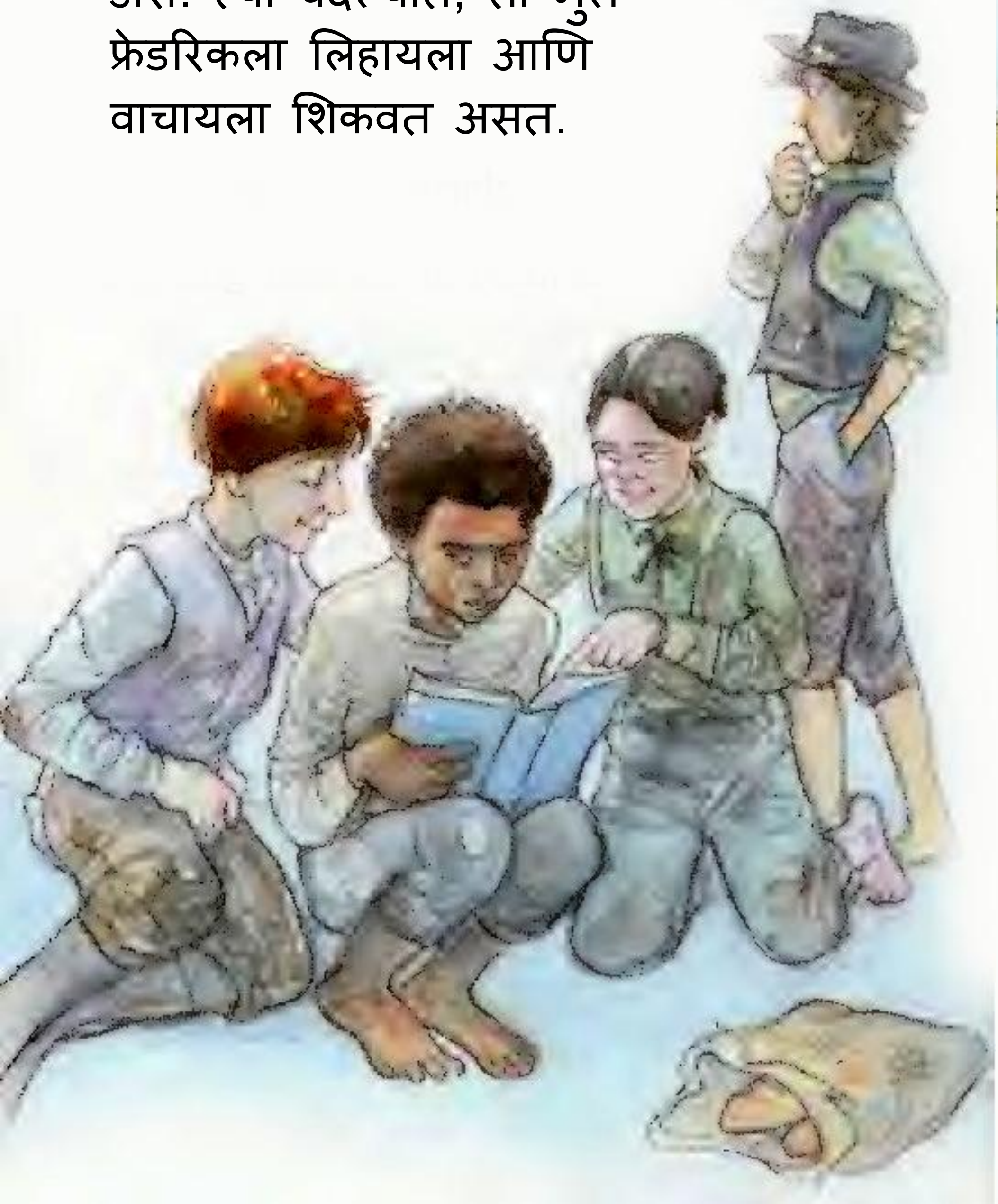

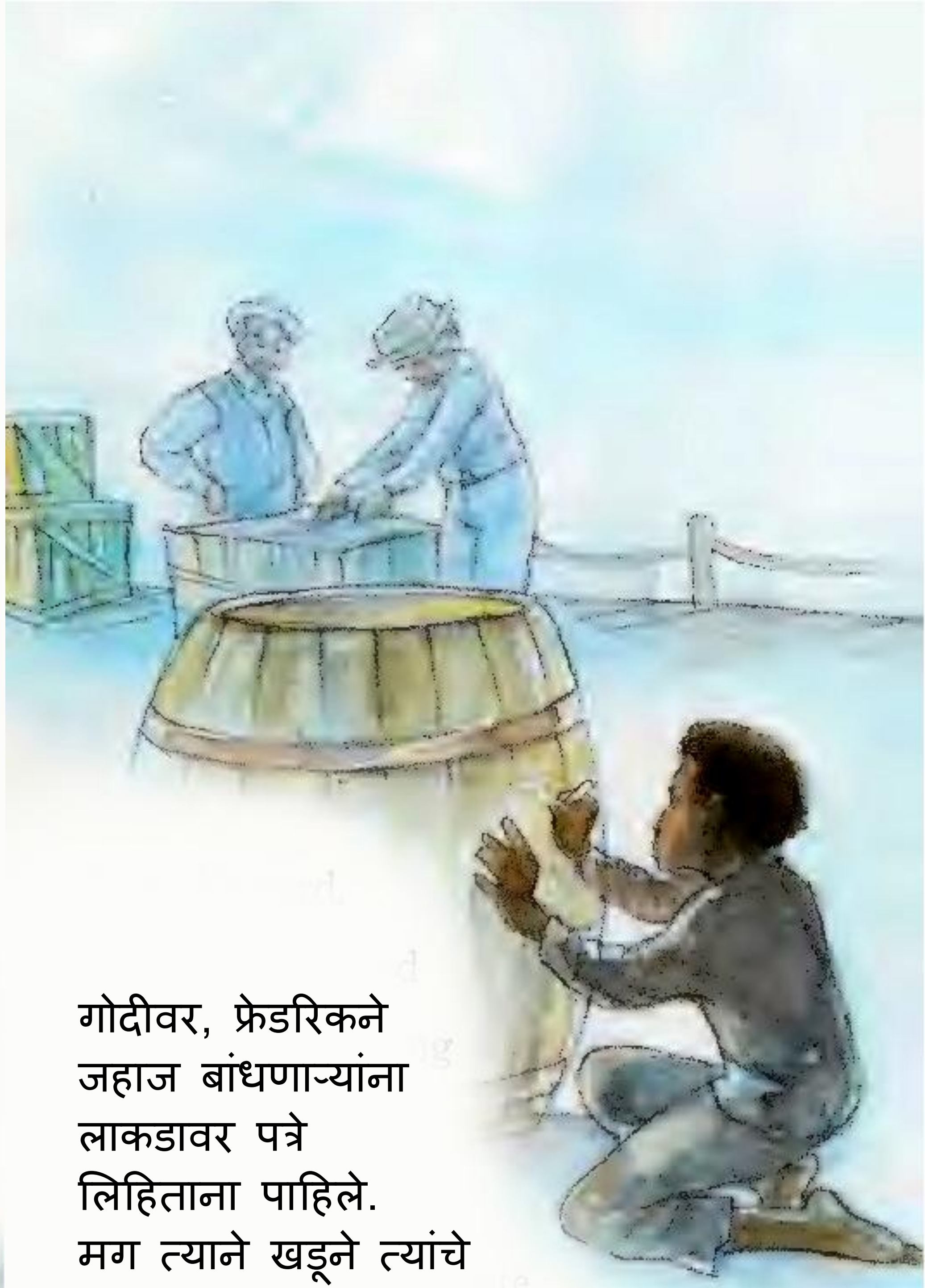
पण महिलेच्या पतीला हे कळताच तिने फ्रेडरिकला लिहिणे आणि वाचणे शिकवणे बंद केले.

गुलाम मालकांना भीती होती की जर काळे लोक वाचायला शिकले तर ते गुलामगिरीला विरोध करू लागतील.

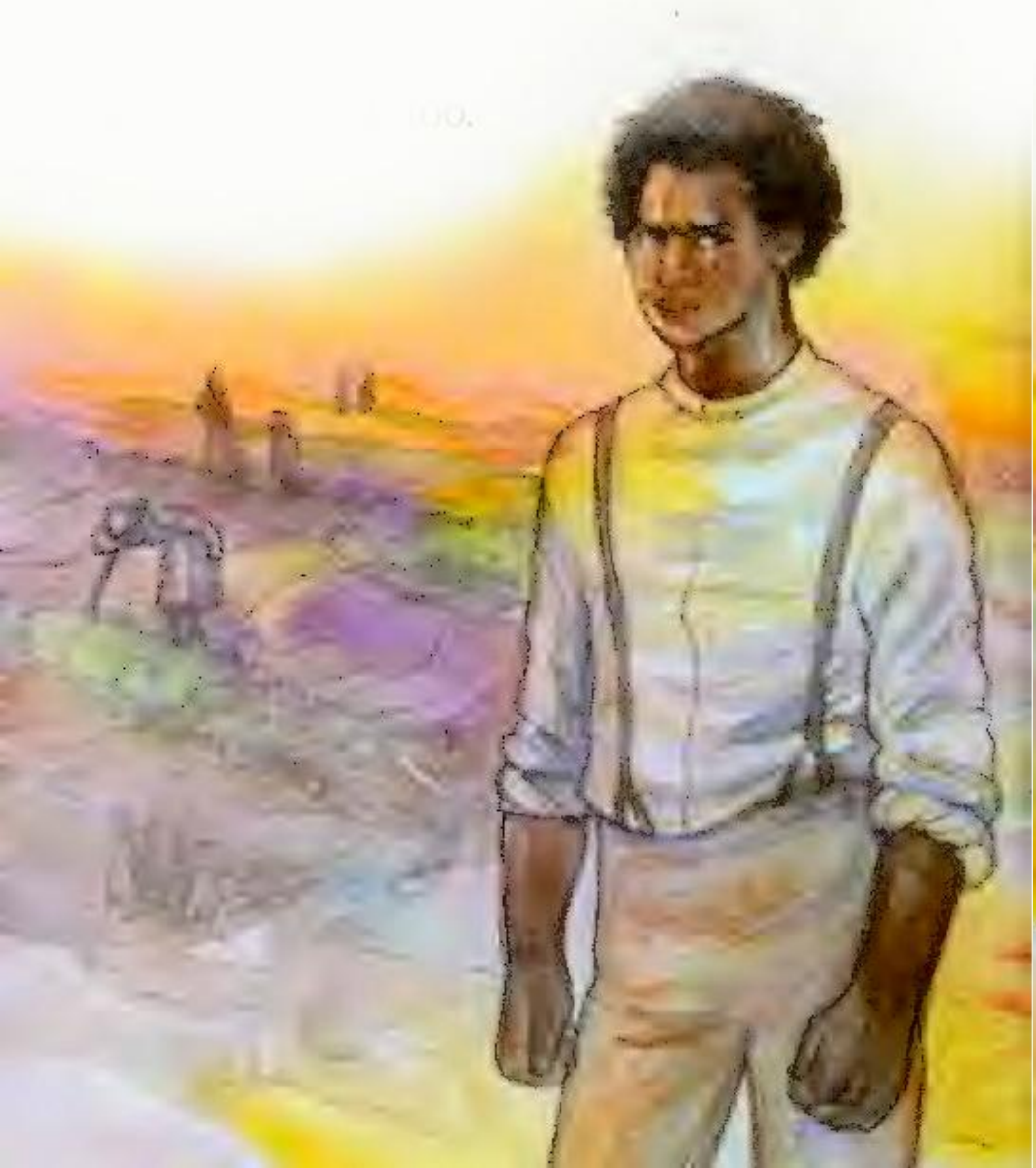
पण फ्रेडरिकने शिकण्याचे इतर मार्ग शोधले. तो कामावर जातानातो त्याच्या भाकरीचा एक तुकडा गरीब गोऱ्या मुलांना देत असे. त्या बदल्यात, ती मुले फ्रेडरिकला लिहायला आणि वाचायला शिकवत असत.

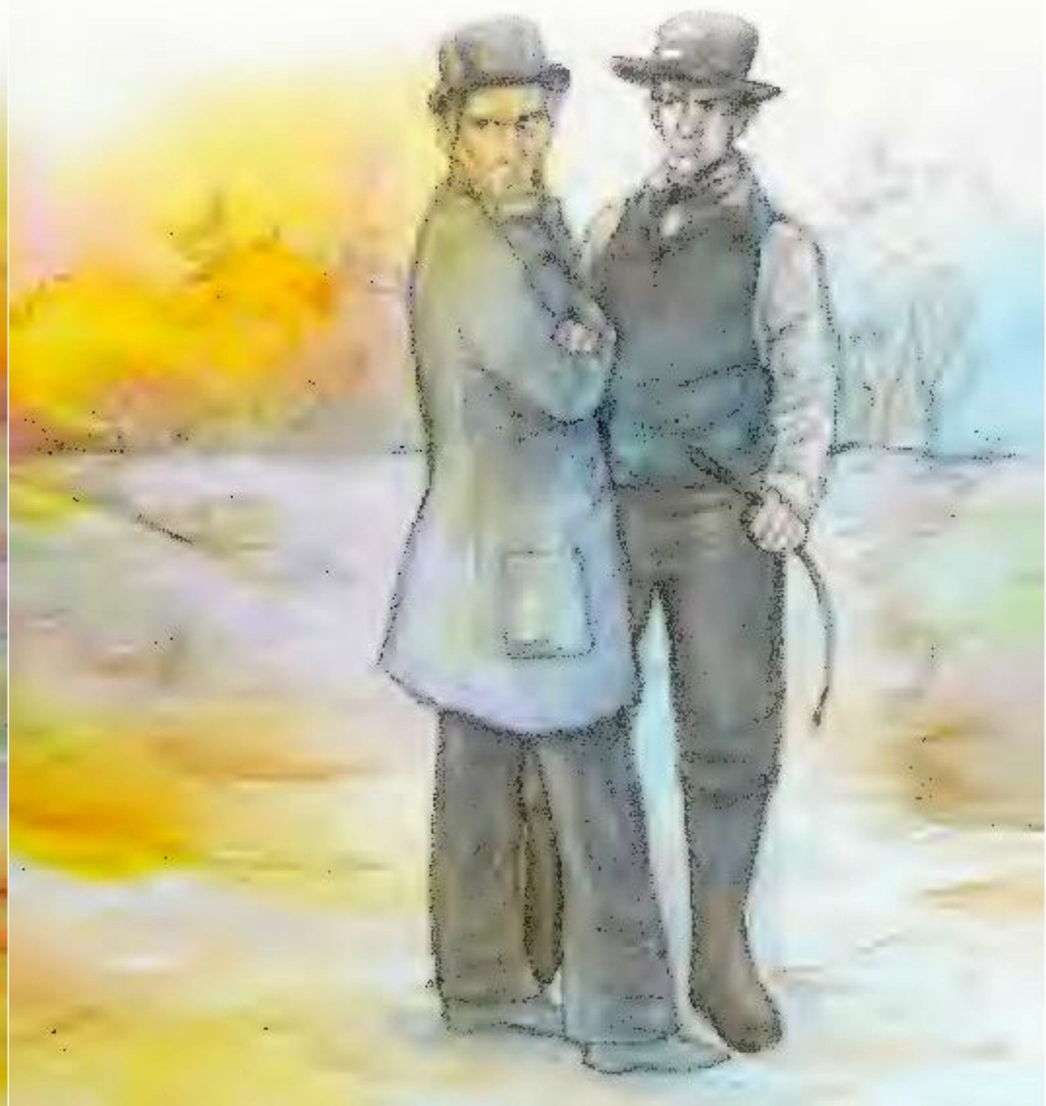

गोदीवर, फ्रेडरिकने जहाज बांधणाऱ्यांना लाकडावर पत्रे लिहिताना पाहिले. मग त्याने खडूने त्यांचे लेखन कॉपी केले.

फ्रेडरिक सोळा वर्षांचा
होईपर्यंत तो अधिक
मजबूत आणि उंच झाला
होता. त्याचे मनही
अधिक तीक्ष्ण झाले होते.

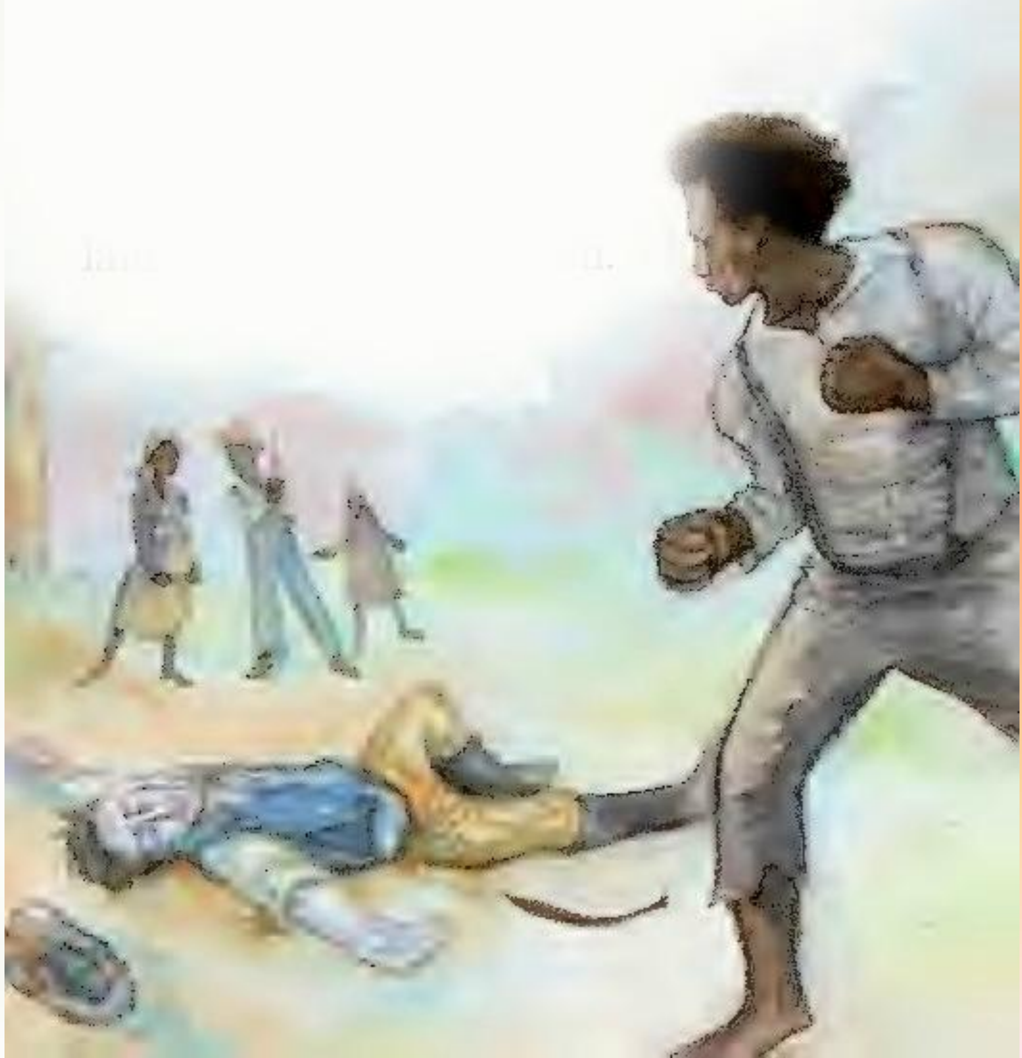
फ्रेडरिकच्या गुलाम मालकाला
काळजी होती की फ्रेडरिक जास्त
शिकत आहे. म्हणून त्याने
फ्रेडरिकला दुसऱ्या माणसाकडे काम
करायला पाठवले.

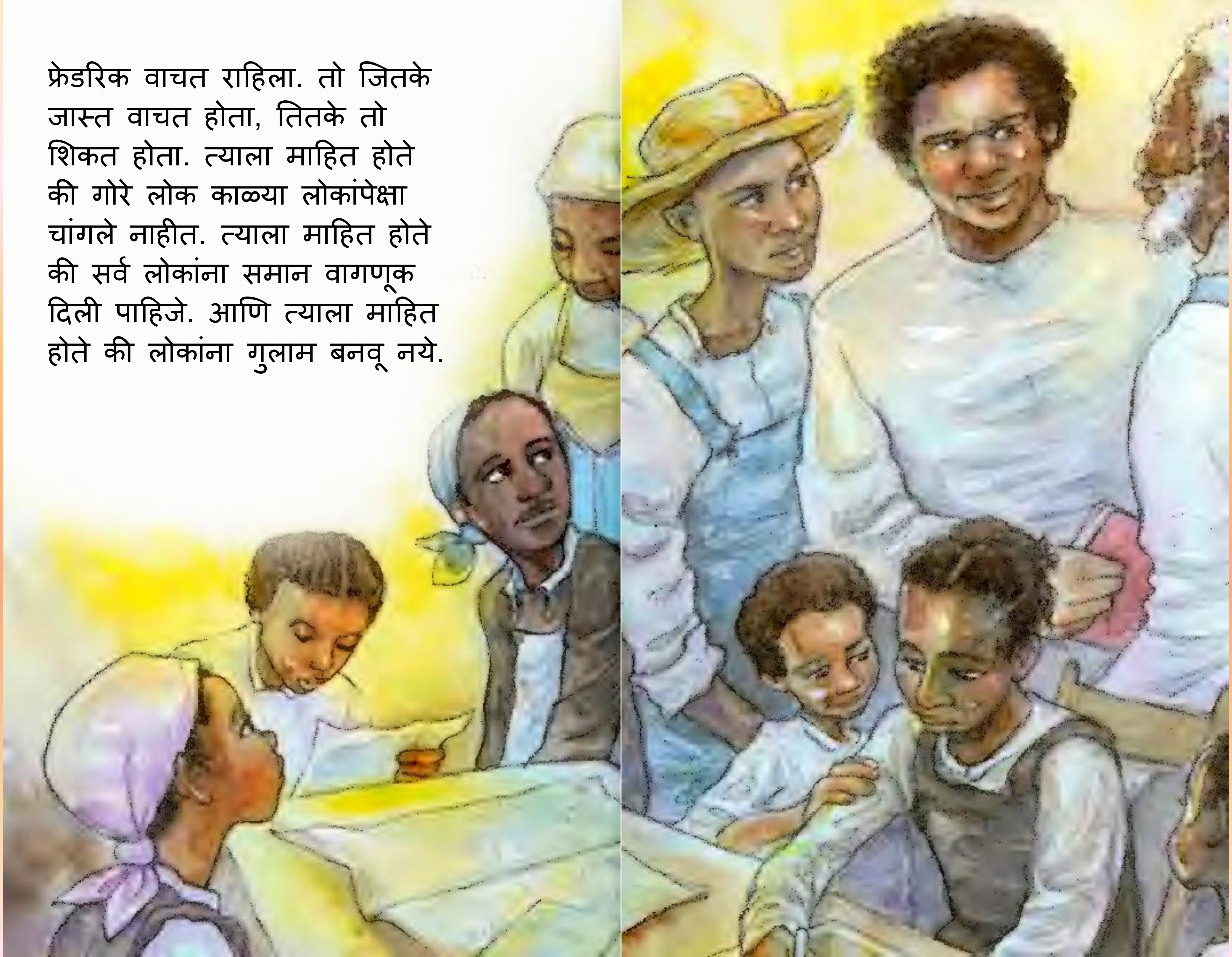

त्या माणसाला फ्रेडरिकला हा धडा शिकवण्यासाठी पैसे देण्यात आले होते: फ्रेडरिक फक्त एक गुलाम होता आणि त्याहून अधिक काही नाही. त्या माणसाने फ्रेडरिकला अनेक वेळा मारहाण केली.

एके दिवशी, फ्रेडरिकने एक धाडसी, पण धोकादायक निर्णय घेतला. जेव्हा त्या माणसाने त्याला मारहाण केली, फ्रेडरिकने प्रत्युत्तर दिले - आणि फ्रेडरिक जिंकला. त्यानंतर, गुलाम मालकानेपुन्हा कधीही फ्रेडरिकवर हात उचलला नाही.

फ्रेडरिक वाचत राहिला. तो जितके जास्त वाचत होता, तितके तो शिकत होता. त्याला माहित होते की गोरे लोक काळ्या लोकांपेक्षा चांगले नाहीत. त्याला माहित होते की सर्व लोकांना समान वागणूक दिली पाहिजे. आणि त्याला माहित होते की लोकांना गुलाम बनवू नये.

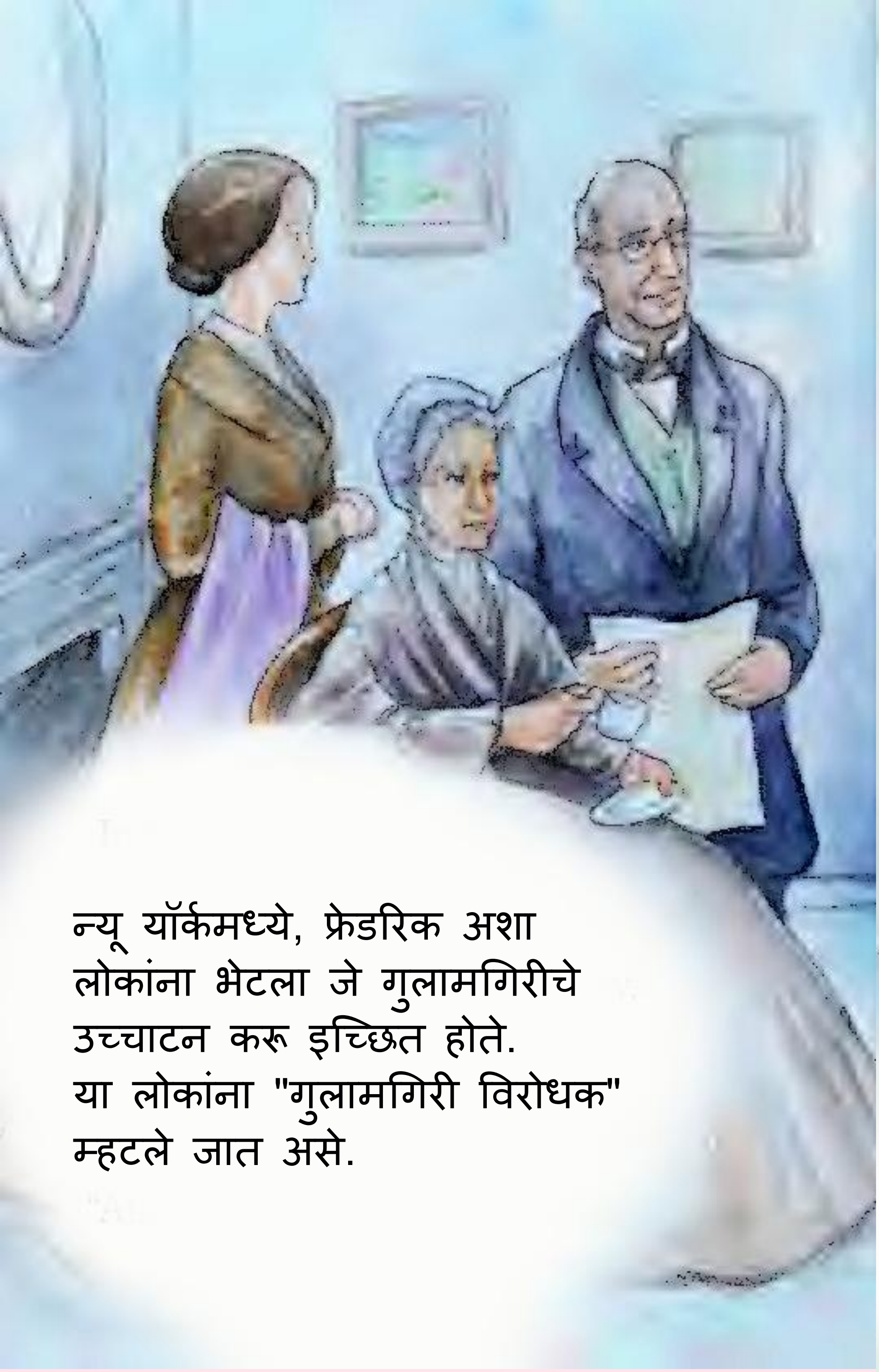
एका वर्षानंतर, फ्रेडरिक उत्तरेकडे पळून जाण्यात यशस्वी झाला, अशा राज्यात जिथे गुलामगिरी बेकायदेशीर होती.

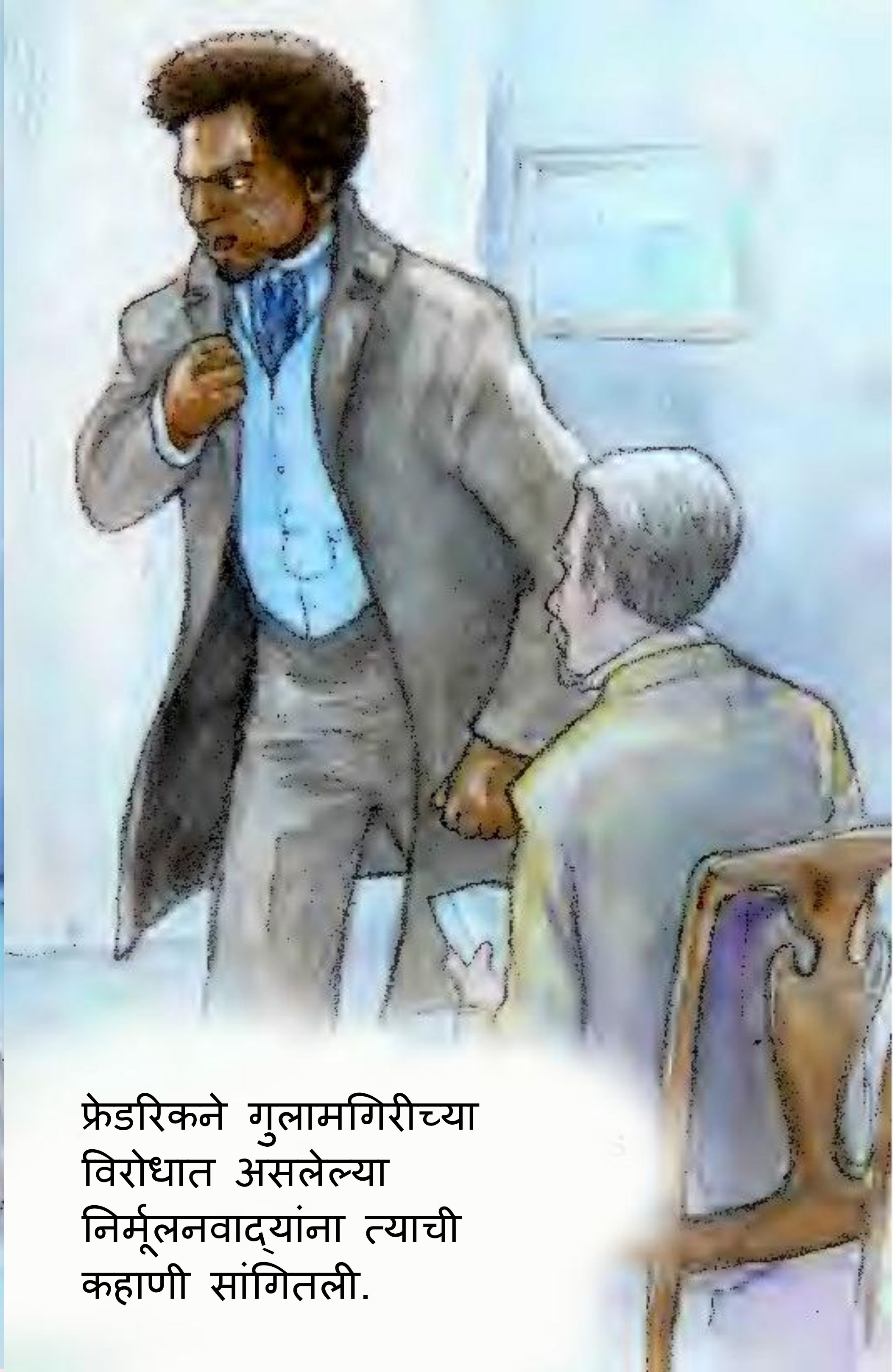
तिथे त्याला ॲना मरे नावाची एक स्वतंत्र स्त्री भेटली. ती घरकाम करणारी होती. तिने फ्रेडरिकला पळून जाण्यास मदत केली.

फ्रेडरिकला वेष बदलून जाता यावे म्हणून ॲनाने तिच्या कपड्यांच्या ढिगाऱ्यातून एका खलाशाचा गणवेश चोरला.या पोशाखाच्या आणि काही कागदपत्रांच्या मदतीने, ॲनाने फ्रेडरिकला पळून जाण्यास मदत केली! बारा दिवसांनंतर, फ्रेडरिकने ॲनाशी लग्न केले.

न्यू यॉर्कमध्ये, फ्रेडरिक अशा
लोकांना भेटला जे गुलामगिरीचे
उच्चाटन करू इच्छित होते.
या लोकांना "गुलामगिरी विरोधक"
म्हटले जात असे.

फ्रेडरिकने गुलामगिरीच्या
विरोधात असलेल्या
निर्मूलनवाद्यांना त्याची
कहाणी सांगितली.

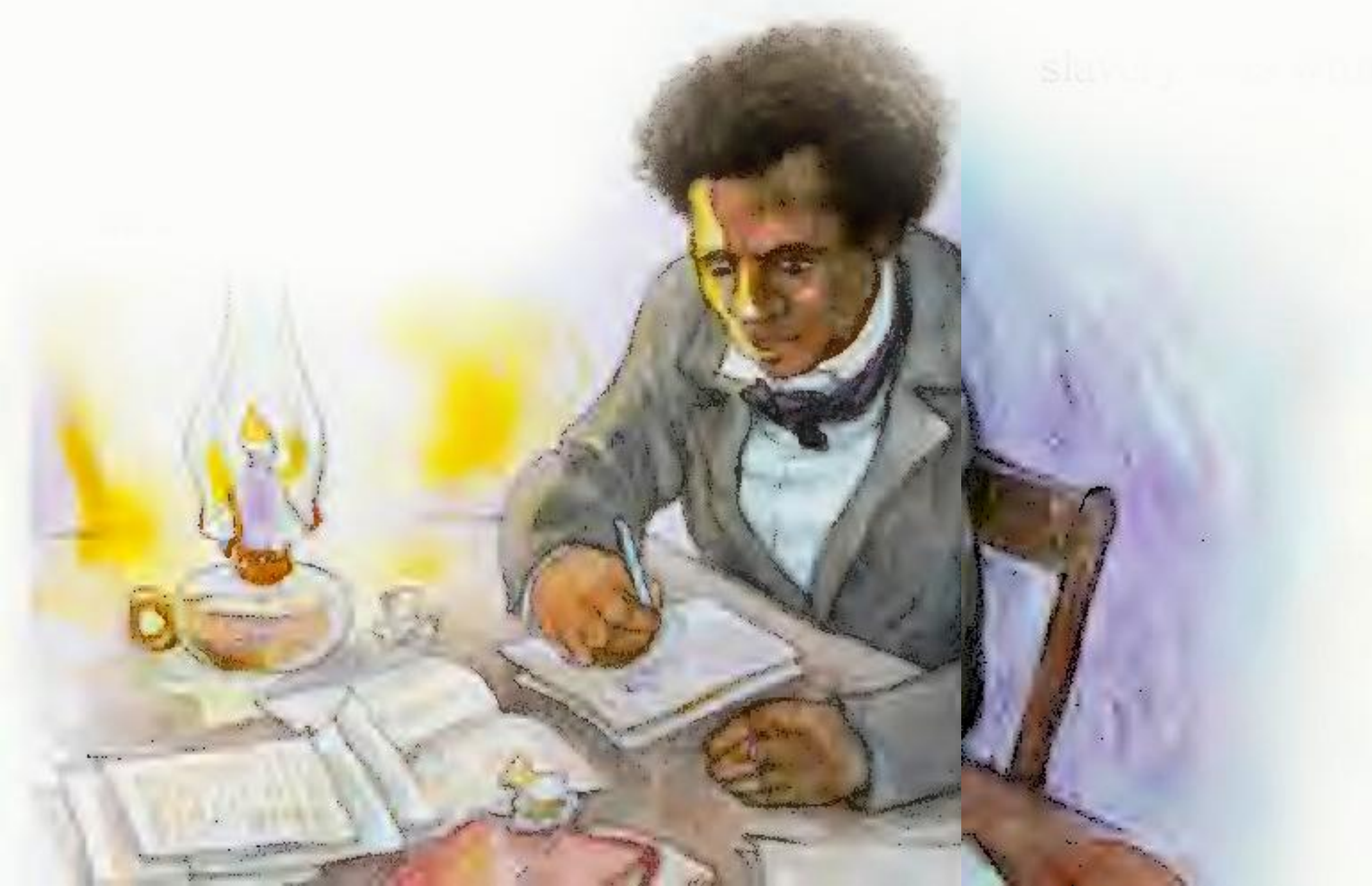
निर्मूलनवाद्यांनी फ्रेडरिकला त्याच्या जीवनाबद्दल भाषण देण्यास सांगितले. फ्रेडरिक एक प्रभावी वक्ता होता.

त्याला माहित होते की तो इतरांना गुलामगिरी चुकीची आहे हे पटवून देऊ शकतो. लवकरच, फ्रेडरिक हजारो लोकांना भाषणे देऊ लागला.

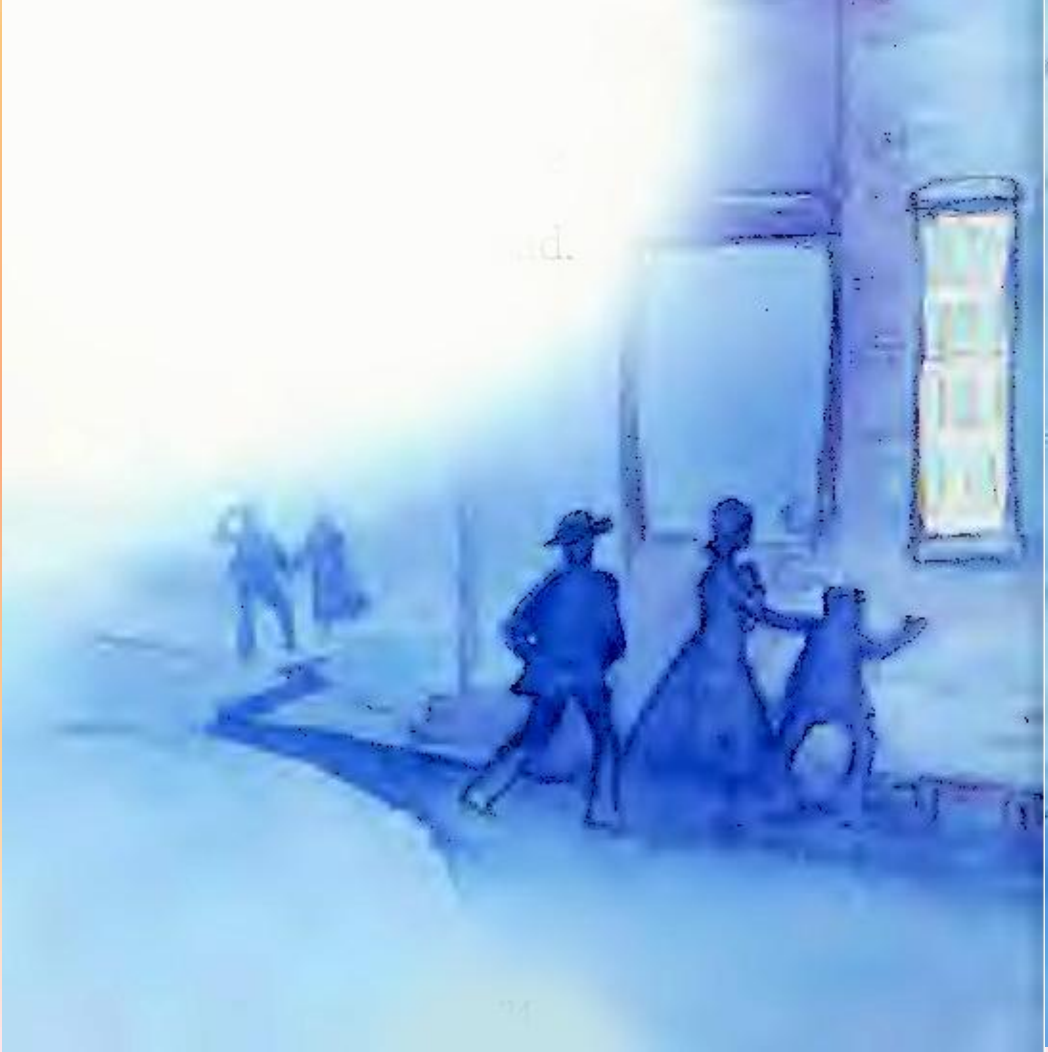

फ्रेडरिकने एक पुस्तकही
लिहिले.त्यात त्याने गुलाम म्हणून
काय सहन केले याचे वर्णन केले.
त्याने स्वातंत्र्याच्या लढाईतील
त्याच्या विजयांचेही वर्णन केले.या
पुस्तकाचे शीर्षक "द लाइफ ऑफ
फ्रेडरिक डग्लस, अ अमेरिकन
स्लेव्ह" असे आहे.

देशभरातील आणि जगभरातील
लोकांनी ते पुस्तक वाचले.
फ्रेडरिकच्या पुस्तकामुळेआणि
त्याच्या भाषणांमुळे अधिक
लोकांना हे समजू लागले
कीगुलामगिरी चुकीची आहे.

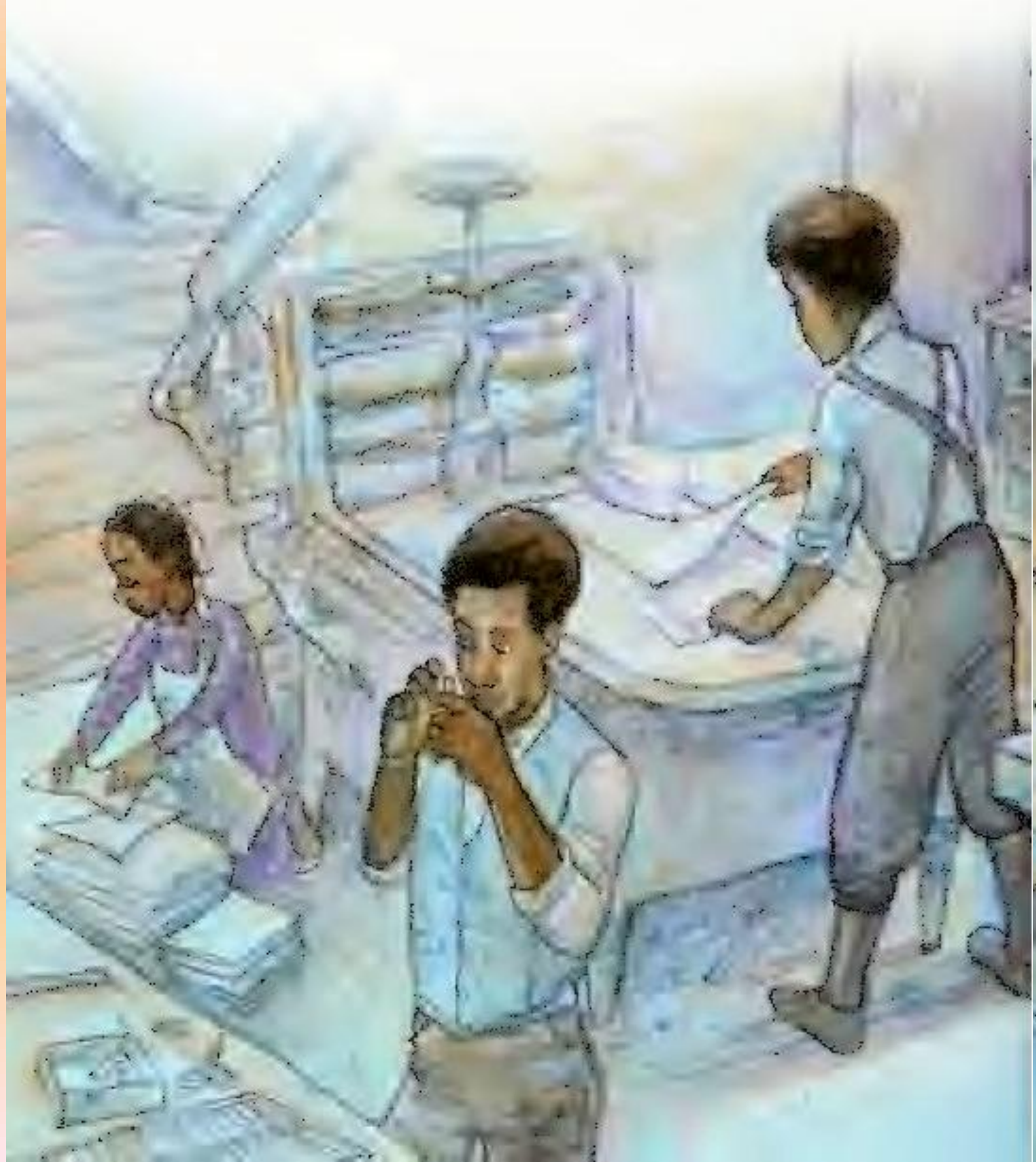
फ्रेडरिक आणि ॲनाला पाच मुले होती. ॲना आणि मुलांनी फ्रेडरिकला गुलामगिरीविरुद्ध लढण्यास मदत केली. न्यू यॉर्कमधील रोचेस्टर येथील त्यांचे घर भूमिगत रेल्वेवरील एक "स्टेशन" होते.

ते खरे "स्टेशन" नव्हते. ते लोकांच्या आणि सुरक्षित घरांच्या नेटवर्कचे नाव होते ज्याने उत्तरेकडील शूर काळ्या गुलामांना स्वातंत्र्यात पळून जाण्यास मदत केली.

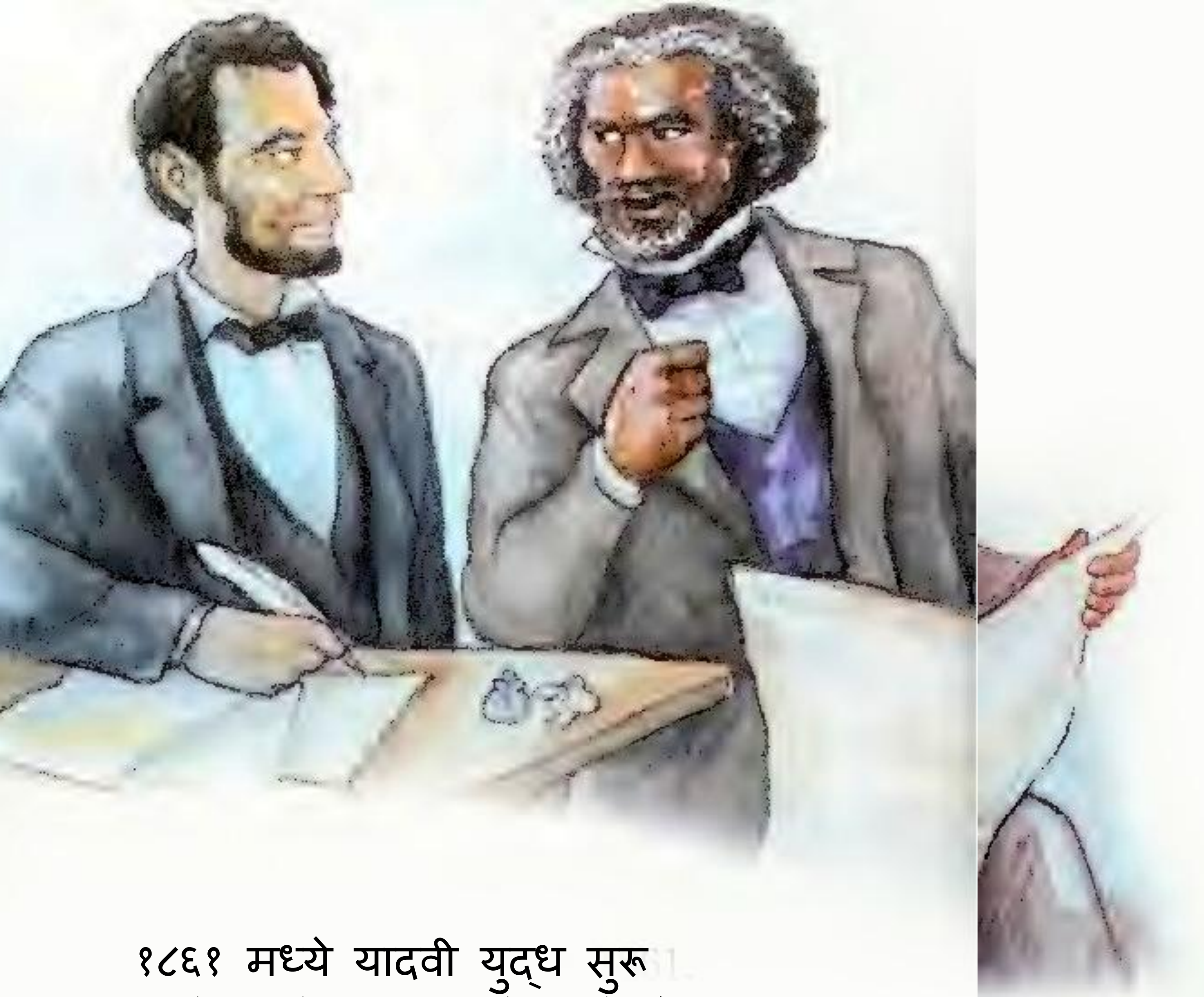

फ्रेडरिकच्या चार मुलांनी त्याला "नॉर्थ स्टार" नावाचे गुलामगिरीविरोधी वृत्तपत्र प्रकाशित करण्यास मदत केली.

लुईस आणि फ्रेडरिक ज्युनियर यांनी वर्तमानपत्रे छापण्यास मदत केली. रोझेटाने त्यांच्या घड्या केल्या. चार्ल्सने ती वाटली.

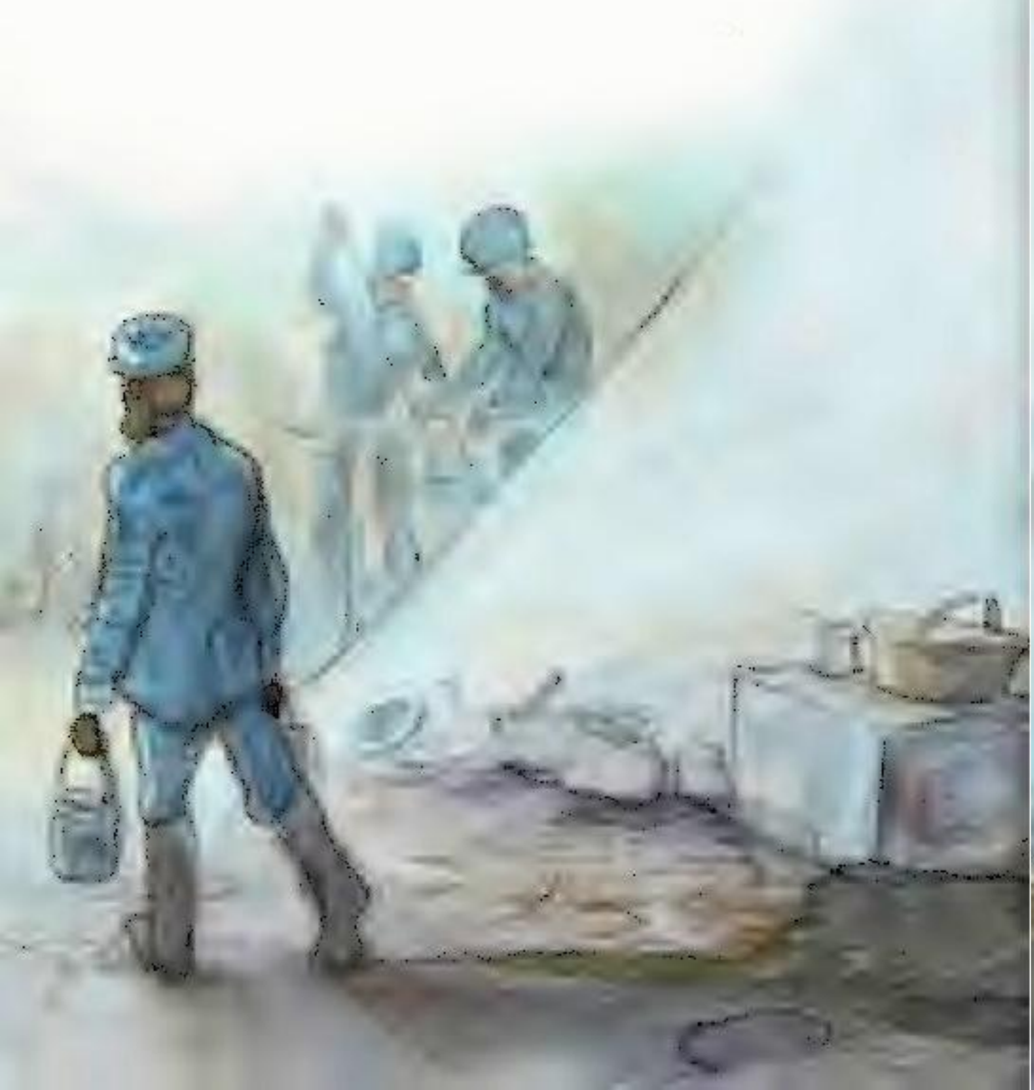

फ्रेडरिकने लेख लिहिले आणि भाषणे दिली ज्यामुळे काळ्या लोकांना सैनिक बनण्याची प्रेरणा मिळाली. फ्रेडरिकने राष्ट्राध्यक्ष अब्राहम लिंकन यांचीही भेट घेतली आणि त्यांना पटवून दिले की काळ्या सैनिकांना पांढऱ्या सैनिकांसारखेच वागवले पाहिजे.

१८६१ मध्ये यादवी युद्ध सुरू झाले. उत्तरेकडील बहुतेक लोकांनी गुलामगिरी रद्द करण्यासाठी लढा दिला. दक्षिणेकडील बहुतेक लोकांनी गुलामगिरी टिकवून ठेवण्यासाठी लढा दिला.

लवकरच, अनेक कृष्णवर्णीय लोकही उत्तरेसाठी लढू लागले. पुढील चार वर्षांत, २००,००० कृष्णवर्णीय सैनिकांनी उत्तरेला युद्‌ध जिंकण्यास आणि अमेरिकेला वाचवण्यास मदत केली.

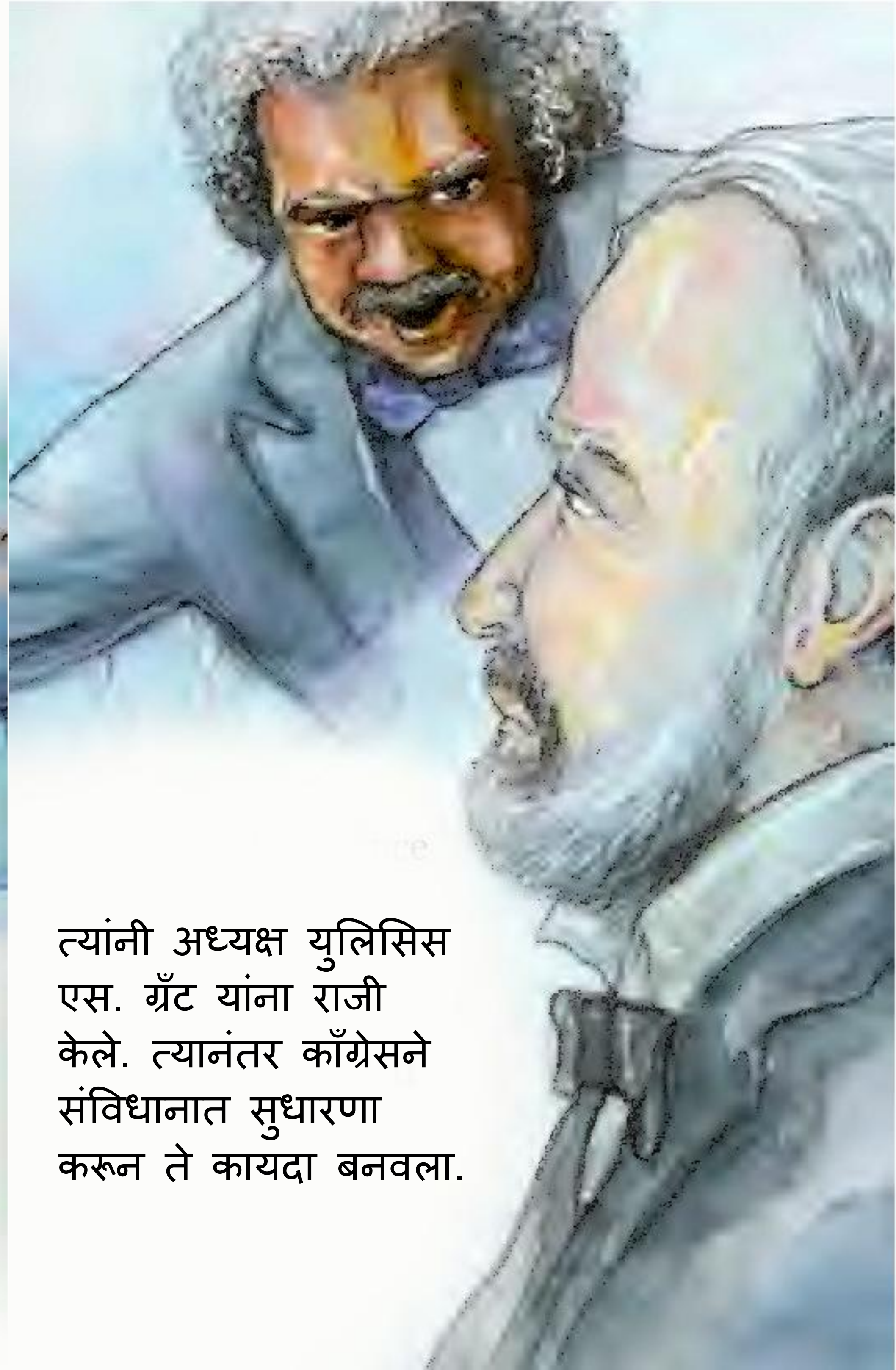

त्या सैनिकांपैकी दोन फ्रेडरिकचे मुलगे होते, चार्ल्स आणि लुई!

गुलाम बनवलेल्या लोकांना मुक्त केल्यानंतर, फ्रेडरिकनेकाळ्या लोकांनाही मतदानाचा अधिकार द्यावा अशी विनंती केली.

त्यांनी अध्यक्ष युलिसिस एस. ग्रँट यांना राजी केले. त्यानंतर काँग्रेसने संविधानात सुधारणा करून ते कायदा बनवला.

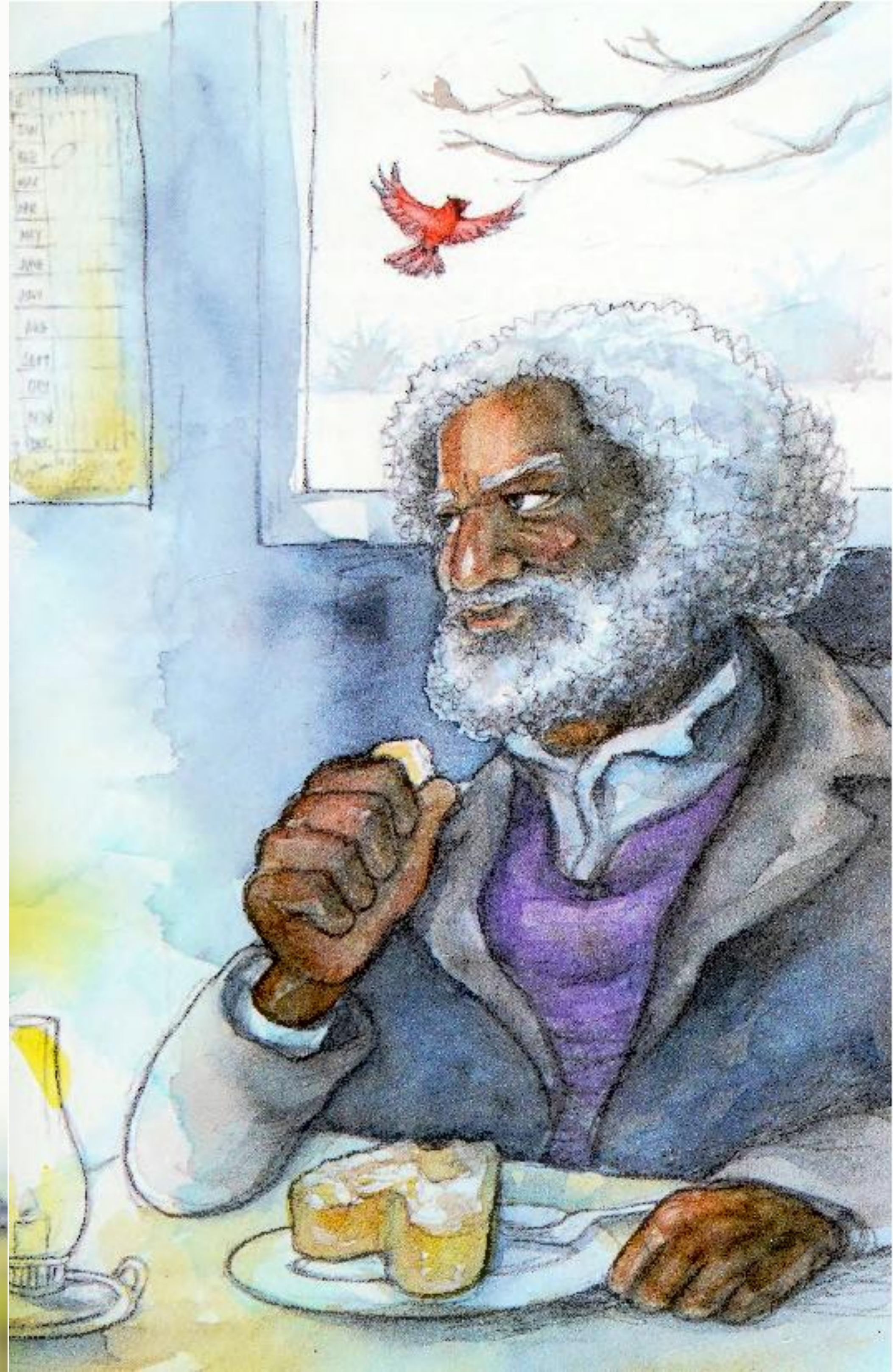

अनेक प्रकारे, फ्रेडरिकने इतिहास घडवला. पण हे फार कमी लोकांना माहिती आहे: जेव्हा फ्रेडरिक प्रौढ झाला, त्याने स्वतःसाठी वाढदिवस निवडण्याचा निर्णय घेतला.

फ्रेडरिकला त्याच्या आईबद्दल विचार आला. त्याला तो दिवस आठवला जेव्हा त्याची आई मदत करायला आली होती. फेब्रुवारी महिना होता. त्याला त्याच्या आईने खास त्याच्यासाठी बनवलेला हृदयाच्या आकाराचा केक आठवला.

फ्रेडरिकने त्याच्या आईच्या स्मृतीचा आणि तिच्या प्रेमाचा सन्मान करण्याचा निर्णय घेतला. त्याने १४ फेब्रुवारी हा दिवस त्याचा "अधिकृत" वाढदिवस - व्हॅलेंटाईन डे म्हणून निवडला.

लेखकाची टीप

आपल्या आयुष्यातील बहुतेक काळ, फ्रेडरिकचा असा विश्वास होता की त्याचा जन्म १८१७ मध्ये झाला. नंतर, फ्रेडरिकच्या गुलाम मालकाने लिहिलेला एक दस्तऐवज सापडला, ज्यामध्ये फ्रेडरिकचा जन्म फेब्रुवारी १८१८ मध्ये झाला असे म्हटले आहे. बहुतेक इतिहासकारांचा असा विश्वास आहे की या दस्तऐवजावरून फ्रेडरिकचा जन्म १८१८ मध्ये झाला हे सिद्ध होते.१९२६ मध्ये, ब्लॅक हिस्ट्री वीकची स्थापना करण्यात आली. कार्टर जी. वुडसन नावाचा इतिहासकार तो स्थापन करणाऱ्या गटाचा भाग होता. वुडसनने अध्यक्ष लिंकन यांचा वाढदिवस १२ फेब्रुवारी आणि फ्रेडरिक यांचा वाढदिवस १४ फेब्रुवारी असा आठवडा निवडला. काही वर्षांनंतर, फेब्रुवारी हा काळे "इतिहास महिना" बनला - कृष्णवर्णीय अमेरिकन लोकांच्या महत्त्वपूर्ण योगदानाचा उत्सव साजरा करण्यासाठीचा महिना.